СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 62. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 17 березня 1933. — VOL. XLI. No. 62. Jersey City, N. J., Friday, March 17, 1933. THREE CENTS.

ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОЄКТ РУЗВЕЛТА ПЕРЕЙШОВ У СЕНАТІ МАЙЖЕ БЕЗ ЗМІН

ВАШИНГТОН. — Сенат заявився 62 голосами проти 13 за економічний проект, предложений президентом Рузвелтом. У проєкті пороблено тільки незначні зміни. Палата послів погодиться цілком певно з тими змінами й треба надіятися, що той проєкт стане з кінцем біжучого тижня законом.

У той спосіб президент буде уповноважений поробити ощадности на суму $500,000,000. А тимсамим зменшить суму, призначену на відшкодування ветеранам, на $400,000,000.

Всі проєкти, якими дехто старався обмежити права президента при переведенню ощадностей, перепали.

ВЕТЕРАНИ ЗАЯВЛЯЮТЬ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ.

ВАШИНГТОН. — Головна команда Американського Легіону старалася через своїх лабістів не допустити до зменшення фондів, призначених на виплати ветеранських пенсій. Колиж конгрес заявився за уповноваження Рузвелта до зменшення ветеранських платень, Люї Джансон, головний командант Легіону, заявив, що Американський Легіон задержить далі своє льояльне відношення до президента. А разом з тим Легіон певний, що президент і уряд поступлять у справі ветеранських платень згідно зі справедливістю. Легіон предложив теж президентови ріжні матеріяли, які послужать урядови до кращої орієнтації в справах ветеранських допомог.

НЕ БАЖАЄ БІЛЬШОЇ ВЛАДИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що не бажає більших уповноважень крім тих, що їх досі одержав. Він обстоює те, що президент має право тільки поручати конгресови видвигнення ріжних справ, як теж дбати про те, щоби закони були виконувані. Зате до конгресу належить право законодавства, ухвалювання ріжних видатків та шукання засобів на їх покриття.

ДАЛЬШІ ПРОЄКТИ РУЗВЕЛТА.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вимагатиме ще від цеї сесії конгресу, щоб ухвалено закони в справі допомоги безробітним і залагоди фармерської кризи.

БІРЖА ЗАРЕАҐУВАЛА ЗВИЩКОЮ.

НЮ ЙОРК. — На нюйорській біржі, яка була замкнена ввесь час банкової мораторії, а яку отворено в середу, панував надзвичайно оживлений рух. Такого оживлення не памятають від двох років. Кажуть, що це є добрим знаком, бо заповідає ліпші часи. Інші знову толкують собі це оживлення тим, що надіються в Америці інфляції. Сяк чи так, а вартісні папери піднеслись у ціні за один день на 15%.

БУДЕ ВИНО.

ВАШИНГТОН. — Сенатський фінансовий комітет заявився за допущення 3.2% вина. Допустять і інші напитки з такою самою скількістю алькоголю. Обидві палати згодяться на це. В квітні готові ми мати вже ліпше пиво і вино.

17 СТЕЙТІВ ГОТОВІ НЕГАЙНО ДОПУСТИТИ ПИВО.

ВАШИНГТОН. — Вже є 17 стейтів, які готові мати ліпше пиво на протязі 24 годин, як тільки федеральний уряд дасть на це дозвіл. Це стейти: Мізурі, Ню Йорк, Ню Джерзи, Кентоки, Індіяна, Ілінойс, Каліфорнія, Вашингтон, Висконзін, Колорадо, Вайомінґ, Монтана, Ореґон, Месечусетс, Мериленд, Делавар і Арізона.

НЕ ХОЧЕ ВЕРТАТИСЬ ДО НІМЕЧЧИНИ.

НЮ ЙОРК. — Жиди справили свому вченому, Албертови Айнштайнови, велике прийняття, на яке запрошено мейора міста й визначних учених та політиків. Між ними був і німецький генеральний консуль.

Айнштайн хвалив німецьку культуру, але ганив теперішній режім Гітлера, особливо за те, що переслідує Жидів. Протестуючи проти цього поведення, він рішився наразі не вертатись до Німеччини.

Позатим взивав він Жидів попирати жидівський університет у Палестині й жидівську телеграфічну аґенцію.

ЗЛОВИЛИ ВЕЛИКОГО ЗЛОДІЯ.

МАЯМІ БІЧ. — Детективи викрили хату міжнародного злодія Гери Сайдмора, котрий мав у ріжних сховках дорогоцінности, які вартують $500,000, а які він набув крадіжкою.

ВІДЧИНИЛИ 798 БАНКІВ У НЮЙОРСЬКІМ СТЕЙТІ.

НЮ ЙОРК. — У нюйорськім стейті відчинено досі 798 банків. Всіх банків є 916. З того тільки шістьом не видано досі дозволу на отворення.

ЗНЕСЕННЯ КАРИ СМЕРТИ В БРАЗИЛІЇ.

Комісія, що працює над проєктом нової конституції, рішила додати один артикул, яким зноситься кару смерти в Бразилії у цивільному судівництві. Зате лишається вона у військовому судівництві й лише в часі війни.

ПОЕТ І СТРИЖІЇ.

Цими днями помер у французькому місточку Кошен французький поет Мержро в 38. році життя. Майже ціле своє життя страшно бідував і ріжними способами протискався крізь тенети нужди. Кілька літ тому розійшлась у французькій пресі вістка, що Мержро винаймив свою голову з гарною кучерявою чуприною одному парижському стрижієви. Мержро перебував кілька годин денно у стрижія, а останній демонстрував на його голові найновіші модні фризури. Очевидно, що визискував і явище свого моделю й завжди представляв його зібраній юрбі. Коли хтось звернув увагу поетови, що якось воно не годиться, щоби стрижій використовував у цей спосіб його нявище, Мержро відповів: „Від зарання моєї молодости я рішив жертвувати свою голову на услуги людськости. І осягнув свою ціль". Мержро помер у великій нужді.

ЗУХВАЛЬСТВО БЕЗБОЖНИКІВ.

Нічю на 10. лютого невідомі люди з секти безбожників вломилися до каплиці св. Івана в Мишкові (пов. Заверце). Каплицю здемолювали, образи понищили, скинули статую св. Івана й опісля втопили її в недалекому ставі. Побили вітражі й усі шиби.

ЗВІЛЬНЯЮТЬ ВІЙТІВ УКРАЇНЦІВ.

В грудні м. р. повітове старосто в Ковлі звільнило кількох війтів Українців, мотивуючи це тим, що вони недостаточно енергійні. На місце звільнених прислали війтів наказних і то навіть Українців (розуміється бебеків). Так напр. до селищської ґміни призначено війта Кушнірука, ряного бебека з Володимирщини, члена ради ВУО. Затвердити чи вибрати тих наказних війтів ґміні ради слушно відмовились.

АРЕШТУВАННЯ НА БУКОВИНІ.

В звязку з робітничими заворушеннями в Румунії відбуваються численні арештування і на Буковині. Цю нагоду використовує румунська шовіністична преса проти Українців, щоби так одним замахом два зайці вбити.

ОТО РАЗ ПРОЦЕНТ!

За один сотик загеглого податку почислив екзекутор з Тарнівських гір аж 3 золоті екзекуційних коштів. Цей квіт буде історичним документом із діяльности св. Бюрократії.

ВІДРІЗАВ ЗІ СТРИЧКА.

У Волчкові (пов. Снятин) повісилася 55-літня вдова Марія Войцеховська. Саме переходив туди громадський сторож, вчору перерізав стричок і привернув Войцеховську до життя. Причиною намаганого самогубства Войцеховської маєткові справи.

170 МІЛІОНІВ ФРАНКІВ ВІДШКОДУВАННЯ.

На домагання капітана корабля „Атлянтік", що згорів недавно на морі, торговельний трибунал у Шербурзі видав рішення, що корабель не надається вже до вжитку. Через те корабельна фірма, до якої належав „Атлянтік", зрекалася його в користь асекураційних товариств, які зате мусять виплатити повну асекураційну суму 170 міл. франків. Корабель був обезпечений у чотирох товариствах.

ПОМЕР ВІД ПОРОШКІВ КАСИ ХОРИХ.

У Холмі нездужав від довшого часу на болі голови монтер Дубачинський. Він зажив порошки, які дістав із Каси Хорих, і збожеволів. Дубачинського перевезли до шпиталю, та там він помер після страшних мук.

В РОСІЇ НЕ МОЖНА ЖЕНИТИСЬ ОДИН МІСЯЦЬ.

Як відомо, у Совітах видають тепер пашпорти всім громадянам. В звязку з тим ніхто не може женитися, ні розводитися. Ця ухвала обовязує до 5. березня й може бути продовжена на один місяць. Це ще один доказ, до яких дивних феноменів, з точки правного й життєвого погляду, доводить большевицька господарка.

ТРИ МІЛІОНИ ОБРАЗІВ В ОДНІЙ СЕКУНДІ.

Кінематографія зміняє з кожним роком своє обличе; ледви винайшли звукові фільми, а вже сигналізують винайдення тривимірного кіна, ба! — обіцюють, що в кожному домі буде малий кіноворадієвий ґрийомник, що відбиратиме всі події з арени світа.

Кромі праць над удосконаленням кінових апаратів у згаданих напрямках інжініри працюють іще над тим, щоби більшити скількість висвітлюваних образів в одній секунді. Воно в буденному житті мало придатне, але зате для науки дуже потрібне. Деякі прояви з життя звірят і ростин вимагають апаратів, що записували б їх рухи у найменшій зміні. Чи бачив хто рух і лет крісової кулі від вистрілу з кріса до осягнення цілі? Ні! Досі це не було можливе. Тепер вдалося техникам збудувати такий кіновий апарат, що зможе в одній секунді сфотографувати аж 3 міліони образів! Найновіші апарати дозволяють насвітлювати образи в 1/10-міліоновій секунді.

ПЯТЬ СЛІВ НА ЗЕРЕНЦІ РИЖУ.

Один японський патріот з міста Кіото рішив — як сповіщають японські часописи — вислати для 30,000 вояків 16. японської армії, що боряться тепер з Китайцями, стількиж ерен рижу, цебто для кожного вояка призначив одно зеренце. Очевидно, не для їжі. Патріот з міста Кіото має іншу ціль: він рішив вирити на кожному зеренці пять японських знаків, що мають означати пять чеснот японського вояка, а саме: льояльність, привітність, лицарськість, вірність і щирість. Японський патріот з міста Кіото вірить, що йому вдасться вирити на зеренці рижу пять слів, бо недавно вдалося йому вмістити на одній почтівці 205,900 знаків японського письма.

ЗНОВУ НЕЩАСТЯ ВІД ГРАНАТИ.

Йосиф Щурик, господар у Дзюрджеві, пов. Ліско, хотів ратувати хорого коня паровою лазнею від розпаленого заліза, киненого у воду в посуді, яку мав умістити під хорим черевом. Він винукав серед старого заліза на поді якийсь предмет і вложив до печі, щоби його розігріти. Нараз настав страшний вибух, що розсадив піч і знищив цілу кімнату. Щурика та його жінку ранило тяжко, а кілька інших осіб легко. Показалося, що Щурик вложив до печі стару артилерійську гранату.

ЧЕСНИЙ ЗЛОДІЙ.

В однім селі Горішнього Шлеську пропало в 1921 р. при відгуляню весілля придане молодої, а то 10,000 німецьких марок. Всяке висліджування за злодієм було безуспішне. Втрату вона прийшло дуже тяжко зносити молодому селянинови. Недавно тому цей селянин одержав почтовим переказом 900 марок. Крім цього безіменний повідомляє його листовно, що то він вкрав вінні жінки. Тому, що вкрадені гроші принесли йому щастя й він доробився ними маєтку, то постановив собі йому віддати ратами вкрадені гроші. Селянин, котрий думав зараз по весіллю гроші вложити до банку, де був би їх втратив у часі інфляції, втішився з постанови чесного злодія.

„АҐІТАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ".

Під таким заголовком пише львівське „Слово Польське" про сильну аґітацію українських націоналістичних кругів на провінції проти купування виробів державних монополів. „Про бойкотову акцію — пише „Слово Польське" — повідомляють з ярославського повіту, де взивано населення, щоби воно перестало купувати тютюн, сіль і горівку. Також аґітація ведеться в самбірськім повіті й Городку. Згідно з рапортами — пише дальше „Слово Польське" — сильним аґітаційним чинником є греккат. священики, як напр. в Руйську, пов. Добромиль, і в ряді місцевостей у турчанському повіті. В інших місцевостях, як у Трушавцях, підкинено нічю вінець з шарфами, що мали протидержавні написи. Біля Хирова розкинено летючки, підписані ОУН".

КОМАНДАНТ „СТШЕЛЬЦА" ПРОВІДНИКОМ БАНДИТІВ.

Перед апеляційним судом у Люблині відбулася розправа проти Тимінського, команданта „стшельца" в Каліновщині, якого обвинувачували в тому, що він зорганізував бандитський напад у селі Барак, ясіковської громади. Тимінського засудили на 8 літ тяжкої вязниці.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС НА БУКОВИНІ.

В Чернівцях почав виходити новий тижневик в українській мові, „Голос Буковини". Є це українське видання румунського „GLASUL BUCOVINEI". Черновецький „Час", який подає цю вістку, пише, що в звязку з появою тієї газети „треба сподіватися нових виборів до парляменту", цебто Румунам треба голосів українських селян і вони видають для них часопис в українській мові.

БУВШИЙ ПОСОЛ Д. ПАЛІЇВ У ВЯЗНИЦІ

ПОЛЯКИ ЗАСАДИЛИ ЙОГО ДО ВЯЗНИЦІ В ЧАСІ, КОЛИ ВІН РОЗПОЧАВ АКТИВНУ БОРОТЬБУ З УГОДОВСТВОМ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Польська влада засадила до вязниці бувшого посла до варшавського сойму, редактора газети „Новий Час", Дмитра Палієва. Як відомо, його засудив був польський суд на вязницю ще в 1932 році, коли він вийшов з брест-литовської фортеці, де відсидів 14 місяців разом з іншими послами, увязненими з наказу Пілсудського.

Д. Палієву те сидження в Берестю було зараховане, а тому він тепер має відсидіти ще чотири місяці й три дні. Польська влада посадила його до вязниці саме тепер, коли „Новий Час" наново розпочав завзяту боротьбу проти поставлення під польську контролю „Лугів" та проти угодовської течії в УНДО. Таким чином польська влада позбавила протиугодовську опозицію її лідера, саме в часі найзавзятішої боротьби.

СВЯТО 22 СІЧНЯ В ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Не зважаючи на польські заборони й переслідування, в багатьох містах та селах переведено свято 22 січня, себто свято річниці проголошення на Великій Україні самостійности в 1918 році й проголошення злуки Галичини з Придніпрянщиною в 1919 році. Святочна програма скрізь була врочиста й складалася з рефератів, деклямацій і музичних точок.

Кожде свято закінчувалося співом „Ще не вмерла Україна", не зважаючи на польську заборону співати український гимн. Таксамо в багатьох місцевостях відбулося в ріжний спосіб вшанування памяти тих молодих українських студентів, які загинули на Великій Україні під Крутами, боронячи українську землю від навали на неї московської червоної армії.

ПОЛЬЩА РОЗВЯЗУЄ УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Почалося масове розвязування українських сокільських гнізд майже по всій Галичині. За кілька лише днів поліція розвязала гнізда Українського Сокола в таких місцевостях: Цигани, Пілатківці, Пилипче, Королівка, Жилинці, Горошів, Устя Зелене, Трускавець і інші.

За причину розвязання влада подає брак пожежних приладів, ведення військових вправ, або протидержавну працю й т. д.

ВЖЕ Й УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НЕБЕЗПЕЧНА ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Польське міністерство справ внутрішніх заборонило пересилати почтою збірник „Пісні України", який уложив проф. О. Кошиць. Цей збірник видано в Києві в трох мовах: українській, німецькій і чеській.

ВОЄННІ ХМАРИ В ЕВРОПІ

ЛОНДОН (Англія). — В Англії тепер дуже занепокоєні можливістю війни в Европі. Про це пишуть не лише газети, які люблять ріжні сензації, але й найповажніші та солідні газети. Крім того й в урядових колах поважно числяться з можливістю війни, яка може вибухнути дуже легко тепер, коли Европа нагадує собою узброєний табор та має багато неполагоджених спорів.

Найнебезпечнішим є те, що гітлерівці можуть післати свої збройні відділи в демілітаризовану ренську область, або можливі сутички між Поляками та гітлерівцями в данцігському коридорі, можливість фашистівського перевороту в Австрії й негайна спроба обєднати Австрію з Німеччиною, або, нарешті, виступ Італії проти Югославії через Далматію й т. д.

МЕК ДОНЕЛД ЇДЕ ДО РИМУ.

РИМ (Італія). — Тут сподіваються приїзду з Женеви англійського премієра-міністра Мек Донелда, який хоче особисто переговорити з Мусолінієм у справі обмеження зброєння та обезпечення держав. Мек Донелд ще ніколи не бачився з Мусолінієм. Він сподівається, що йому пощастить уратувати міжнародню конференцію в справі обеззброєння від остаточного розбиття.

ФРАНЦІЯ ПРИЯЗНИТЬСЯ З РАДЯНЩИНОЮ.

ПАРИЖ (Франція). — Комісія закордонних справ ухвалила предложити парляментови ратифікацію радянсько-французького договору про ненапад. Тому, що до цеї комісії входять усі лідери партій, сподіваються, що парлямент без особливих труднощів ратифікує французько-російський договір приязни.

АНГЛІЯ ОСТЕРІГАЄ РІШУЧО СОВІТИ.

ЛОНДОН (Англія). — З приводу арештів інжинірів англійської фірми Метрополітен-Вікерс, англійський уряд, через свого посла в Москві, зложив рішучий протест перед радянським урядом і заявив, що подібні арешти приведуть до розриву Англії з Росією й до припинення переговорів у справі заключення нового торговельного договору.

Всіх інжинірів уже звільнено, але вони припинять свою діяльність у Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАРЕШТІ.

По довшім вижиданню зявляється нарешті в конґресі проєкт допомоги безробітним. Проєкт ще не оформований остаточно, але він буде оброблений та відданий під розгляд повного конґресу вже в найкоротшім часі. Це, можна сказати, найважніша подія в американському законодавстві цього року.

Допомоги безробітним від конґресу добивалися ще за попередньої сесії. Був там внесок нюйорського сенатора Ваґнера. Був внесок сенатора Ла Фолета з Висконсін та сенатора Костиґена. Та стара сесія балакала й балакала, але нічого путнього не зробила. Сенатори й конґресмени запевняли, що вони хочуть помогти безробітним; кождий бився в груди, на свою щирість для справи, але коли прийшло голосувати за допомогу, то руки за допомогу не підносив. Сесія „хромих качок" остаточно розїхалася, не зробивши для безробітних просто нічого.

Нова сесія почалася під кличем праці. Ухвалено закон банковий. Опісля ухвалено закон про пиво. Забралися до допомоги фармерам. Серед загального запалу мусіли взятися й за найважнішу справу з усіх: за допомогу безробітним.

Остаточний проєкт ще не вироблений. Буде він певно збірною роботою кількох осіб та чинників. Злучиться в одно й проєкт сенатора Ваґнера, й проєкт сенаторів Ла Фолета й Костиґена, й інші, які вже появились, і ще ті, що появляться. Відомо, що така складна справа дає можливість для ріжних розвязок, можливість розбіжности думок, ріжних плянів. Заки можна буде перед конґресом говорити про плян допомоги, треба пляни зібрати в один плян, який має стати основою дебати.

Перше питання, яке прийдеться розглянути конґресови, буде питання суми, котру треба визначити на ту ціль. Тут може зайти небезпека, що конґресови захочеться показати, що він щось робить, а не направду щось зробити. Допомога може бути невистарчаючою. Щоби допомога була справді допомогою, вона мусить бути передовсім досить великою. Далі, вона мусить бути зроблена так, щоби не деморалізувати тих, які її будуть діставати, а передовсім не відучувати від праці тих, яким помагається. Це все є трудні законодатні питання, які рішити можна тільки по зрілій і довгій розвазі.

Конґресови можна лише приплеснути, що він нарешті до цеї справи забрався.

О. Сновида.

БОРОТЬБА ЗА ПАРТІЮ

Це звучить як парадокс, але — є це правда, що найстрашніша боротьба, яка тепер ведеться в Совітській Росії — є **боротьба за партію комуністичну.**

Між ким ведеться та боротьба? Між верхівкою Комуністичної Партії, — і населенням. Між Центральним Комітетом (Сталін і його креатури) й партійним активом на місцях.

Перший на тривогу вдарив у партійний дзвін знаний теоретик комунізму — Бухарін. Для нього головна небезпека — в предложенню партії, а ця небезпека викликана знову величезним **числовим розростом партії...** „Чистку центральних партійних організацій — пише Бухарін — краще перевести при **мінімальній скількости** членів партії". Ця кількість, на його думку, не сміє перевищати числового складу армії в мирні часи. Коли цей мінімум переступиться й партія „розбухне" — наступає небезпека. Яка? А та, що партія **з орґанізації стає суспільністю, із „сообщества" — „обществом".** А „общество" — от як кожда суспільність — жадає „правної охорони", „правного реґулювання відносин у нутрі". Стаючи „обществом" — **перестає бути виразником та виконавцем приказів згори, лише — орґаном натиску населення — на партію.** Розростаючись непотрібно, партія — розпливається в масі людности, переймається інтересами **її, а не партії,** перестає бути повільним знаряддям у руках Центрального Комітету... Ось чому кричить на трівогу Бухарін, ось чому радить „чистку" в партії, щоби знову — як колись, зробити з неї **корпус преторіянів, яничарів,** які — на кивнення згори — ішлиб ворожою лавою проти населення.

Чи побоювання Бухаріна й Центру мають підстави? Що які! Р... вно нарибок партійний, **Комсомол, не дописує.** Як доносять усі совітські часописи, культурний рівень Комсомолу — дуже впав. Всі оті „активісти" так перетяжені щоденною працею — збором „хлібозаготовок", боротьбою з „кулаками" й т. п., що буквально не мають часу розвиватись ідеольоґічно. А наслідок той, що в ідейній боротьбі з ворожими партії елементами — **вони безсилі. Вони — не вміють вести вже масу, яка духово виривається зпід їх впливу.**

Одна ґазета описує суперечку в однім совітськім інтернаті: „Ідуть горячі спори. В третім інтернаті в Новій Кольонії один відважний хлопчина, при дискусії — коли жилося ліпше — перед першою пятиліткою чи тепер? — відважно відповів:

— Та що тут говорити! Подивіться, ми всі голодні й босі!

„В кімнаті сиділи комсомольці... мовчали. „Як це могло статися?" запитує совітський часопис. І відповідає: — „Це сталося тому, що вони безбройні, тому, що по цілому ряду хвилюючих і гострих питань комсомольці плинуть за течією, піддаючись настроям, тому, що **комсомольці не вміють розяснити цих питань".**

Та що тут і розясняти, — коли всі голі й босі? Давніше, комуністи могли бодай спантеличити доріст формулками з Леніна, брехнею про „голод" в „буржуазних країнах". Тепер — вони безсилі, бо життя проти них, і тому — мовчазно мусять признавати рацію противникам Совітів і диктатури.

Не в некультурности большевицького доросту діло, а в тім, — що **большевицька ідея так ґрунтовно провалилася, що ніхто — навіть партійці на місцях — вже її не встані розумними арґументами боронити... Партійний актив — не дописує!**

Чи рецепта Бухаріна направить справу? Сильно сумніваюся. Розчистивши ряди партії, викинувши з них „непевні" елементи, скріпивши ряди яничарів, — можна зробити їх більш відпорними на вплив населення. Але — зєднати собі те населення? Цього вже комуністична партія не потрафить жадною реформою, жадною „чисткою". Та, крім того, і скоротити дуже число членів партії ледви чи вдасться. Цілий жеж режім большевицький **є режім бюрократії,** який полягає на якнайскрупулятнішім виелімінуванню населення в совітськім будівництві. Якжеж цей бюрократичний апарат можна скоротити?

Перед цею траґічною для неї ділемою, опинилася партія. Знищити бюрократію — значить дати волю населенню, а воно — проти диктатури! Не нищити бюрократичного апарату, не скорочувати його — це значить дати йому „переродитися" й підпасти під впливи населення! **І так горе, і так біда!**

Мусимо уважно стежити за цею боротьбою за партію, яка ведеться між диктатурою й людністю. Бо вислід цеї боротьби — не може бути корисний ні для Сталіна, ні для його пахолків.

ВАТИКАН І ПОЛЯКИ

(Кореспонденція з Риму).

Від компетентних людей я давно вже чував, що Ватикан помітно холоне до колишніх своїх великих улюбленців — Поляків, котрі все любили виставляти себе як охоронців на кордонах „варварського Сходу" західньої латинської культури та „справжньої християнської віри... До цього охолонення відносин причинилося багато ріжних справ, але одною з найголовніших було краще пізнання й усвідомлення з боку Ватикану української проблєми та тої ролі, яку відограють у ній Поляки. З огляду на все зростаючу, для християнської релігії взагалі й католицької зокрема, небезпеку з боку войовничого большевицького безбожництва, Ватикан все більше розуміє потребу нести правду Христової науки народови в найбільш приступних формах; надаючи все більше значіння **змістови, а не обрядови.** Тому й на наших українських землях у боротьбі проти атеїзму й проти московського православя Ватикан визнав небхідність залишити в силі східну обрядовість, як найближчу духови українського народу, а головно — як його **найдорожче національне заборело від ополячення,** що приходить з західнім католицьким обрядом. А визнавши цю необхідність, Ватикан пішов навіть далі — почав захоплюватися **красою** східнього нашого обряду й сприяти переходови священиків латинників на унію. Можна собі уявити, як зустріли в Польщі такий новий напрямок ватиканської політики. Поляки робили все можливе, щоби перешкаджати поширенню східнього обряду на землях, що знайшлися під їх владою, і тому не лише не погоджуються на протязі вже кількох років на сформування епархії греко-католицької, наприклад на Волині, де вони терплять епископа Чарнецького лише в характері Апостольського Візитатора (відвідувача), отже підкреслюючи тимчасовість його функцій, — але всіляко підтримують московське православя, знаючи, що воно їм — задля їхніх асиміляторських плянів серед українського населення, — є цілком безпечне. Більше того, низка польських католицьких часописів завязалася підірвати моральну вагу ватиканської акції, розпускаючи чутки, що нібито коло неї стоять „непевні" елементи. В це все навіть трудно було би повірити, коли би не зявилося офіційне потвердження цих всіх фактів. Дійсно, 1 лютого ц. р. в „Осерваторе Романо", офіційному ватиканському щоденнику, зявилося „спростування", з яким варто зазнайомити й українських читачів, і то тим більше, що кампанія польської преси не осталася без відгуків і в пресі українській. Отже „Осерваторе Романо" пише:

„Над Східньою Европою, або точніше — в частині **польської** преси — зірвалася буря баламутних звісток про совітську шпіонажу, Нібито — Понтифікальна Комісія для Росії на протязі кількох років мала в свойому складі большевицького аґента в священичому одязі, — і з цього приводу подається силу ріжних подробиць. Цей большевицький аґент нібито мав у себе, переписував, викрадав і передавав до ГПУ найбільш довірочні документи про „католицьку пропаґанду в Росії". Наслідком такого перебування большевицького аґента в Східньому Інституті й у Ватикані були нібито арешти католицьких священиків у Совітському Союзі, а також **антипольська діяльність Святого Престола серед населення східньої Польщі.**

..Але це ще не все. Деякі часописи навіть запевняють, ніби той самий священик супроводив монсіньора Дербінія в його трох подорожах до Совітського Союза в 1925—1926 роках, занотовуючи собі, на очах у піддур ного наївного епископа всі найбільш довірочні відомости й передаючи їх до ГПУ..."

Ватиканський орґан все це рішучо заперечує. Був дійсно такий російський священик Александер Девбнер, психічно хворий від довгого часу, котрий наскільки йому дозволяв стан його здоровля, робив для Ватикану переклади з московських часописів, але він ніколи не був ані секретарем монсіньора Дербінія (тому не міг їздити з ним до Совітчини), ані не брав ближчої участи (крім тих перекладів) в праці Східнього Інституту чи Комісії Російської. Висловивши глибокий жаль, що такого роду виступи зайшли місце на сторінках католицьких часописів, ватиканський орґан висловлює ще більший жаль з того приводу, що ці вигадки послужили приводом **для нападів на східній обряд,** до котрого належав Девбнер (який до речі знаходиться тепер у Берліні) **і на директиви папи про орґанізацію не-католиків східнього обряду.** На погляд ватиканського орґану, тут власне й треба шукати причини самого виступу польської преси. „Польським традиційним обрядом є обряд латинський, і тому багато Поляків відносяться так ворожо до східнього обряду, що навіть домагаються, щоби він був заборонений законом"...

Ніколи ще ватиканський офіційний орґан не говорив так ясно. Цікаво мені, чи ті слова дійдуть не так до Поляків, як до наших власних пропаґаторів західнього обряду, на чолі з епископом Хомишином, — більших папістів від самого папи.

Евген Онацький.

Аркадій Аверченко.

КАРА ЗА ХАБАРІ

Микола Павлович, найстарший службовець у місті Слобідському, задушливо спав у свому канцелярійному фотелі. Крізь вікно продиралися у кімнату горячі липневі соняшні проміні. На дворі царила така сама тишина, як і в кімнаті найстаршого міського службовця. Семен, громадський писар, старався час від часу пробудитися й розбурхатися з пополудневої дрімоти. Та тому, що його начальник, Микола Павлович, не давав такого доброго приміру, не міг побороти солодкої дрімоти... А неприємна, безсоромна муха безупину змінювала місце свого осідку: коли її Микола Павлович відганяв несвідомо із свого лівого ніздря, вона переносилася на праве ніздря писаря Семена. Який жеж був природний наслідок того переселювання? Микола Павлович нараз страшно пчихнув, так сильно, що затряслася вся кімната.

— На здоровля! — пробудився писар Семен Іванович і поклоном поздоровив цю радісну подію.

— Спасибі! — відповів Микола Павлович флеґматично. — Скажи мені, чи припадково не спав я хвилиночку?

— Та де там, ваше благороддя, — вспокоював свого шефа Семен — про це годі й говорити. Одно, що я запримітив, це те, що ви дуже були затопилися в студіюванні справи, яка цікавить усе наше місто.

— Проклятий чорт!... який хитрун із цього Семена, мене хоче піддурити!... Ха-ха-ха!

— Але що ви собі думаете, ваше благороддя:

— Тумане, краще булоб, колиб ти подивився, що там прийшло з почти?

— Ми дістали лише одно письмо з ґубернії.

— Прочитай мені його!

Семен став читати присипляючим голосом:

„Випадки хабарництва службовців трапляються так часто, що ґубернія перестерігає своїх службовців, що вона мусить приноровити найгостріші законні засоби проти тих службовців, які так безсоромно надуживають свою службу. Найгостріша кара буде заслання на Сибір, без огляду на літа даного службовця..."

— Перестань, Семене, сказав Микола Павлович. — Цього досволі. А скажи щиро, старий співробітнику мій, чи за час моєї довголітньої практики підкупив мене хтонебудь? Скажи й поклади руку на серце...

— Ніколи, ваше благороддя!

— Ну, то чого хоче тепер той ґубернатор? — говорив Микола Павлович, втираючи великі каплі поту з чола. — Того я не розумію!... Напевно не має ніякої роботи й видумує байки про підкуплених службовців і таке подібне...

Після короткої мовчанки Микола Павлович, усе ще схвильований тим ґубернаторським розпорядком, спитав Семена:

— Семене, чи не жде хто в ждальні?

— Так, ваше благороддя, надворі вже дві години чекає послухання Кирило Максимович!

— Добре. Досить начекався! Та в житті без чекання нема щастя. Хай увійде.

Круглий, товстий селянин Максимович зявився в дверях. Вертів шапкою в руках, а косими татарськими очима оглянув за той час усі предмети в кімнаті.

— Ваше благороддя, голово нашого міста, славо Слобідського, я вам до землі кланяюся...

— Коротше, коротше! — звернув увагу селянинові Микола Павлович. — Знаю, чого ти прийшов! У справі того твого прохання...

— Так, ваше благороддя, — поволи приходив до себе Кирило Максимович — я був зніс прохання, щоби мені позволили отворити другий млин у місті... тай вже знаєте...

— Так, я знаю. Другий млин у місті зайвий! — відповів Микола Павлович трохи різко й непривітно.

— Потрібний, ваше благороддя, бо той теперішній, що є також мій, не всилі змолоти всю пшеницю. Мусимо носити пшеницю далеко за місто. Тай знаєте...

— Нічого! — крикнув начальник засапуючись.

— Зрештою, — мимрив селянин, тепер уже трохи схвильований — тут є аркуш паперу, на якому я навів усі можливі причини, що оправдують отворення того другого млина.

— Так, так, бачу! — крикнув сердито Микола Павлович.

Микола Павлович скоро закрив тисячку хусточкою, щоби Семен не запримітив, одначе тут же очі його впали на найновіших ґубернаторів розпорядок. Перші слова, що їх запримітив, були: „хабарництво" та „Сибір".

І в тій хвилині він скричав на селянина:

— Що? Як? Мугирю один, як смієш підкуплювати мене? Як тобі не стидно! Чи ти збожеволів?

І Микола Павлович високо підняв тисячку.

— Алеж, ваше благороддя, як ви можете щось такого подумати? Яке підкупство? Що більше, я вам дуже вдячний, що ви вашою безмірною чесністю спасли тисячку рублів селянинові, який вгинається під тягаром податків і інших клопотів. Присягаюся, що замісць дати аркуш із поданням у справі другого млина, я подав аркуш, у якім була тисячка, призначена на податок, який нині маю заплатити в місцевості шістьдесять верств відсіля.

— А навіщо маєте сільські коні? Чи на це, щоби вони не мали ніякої роботи? Так? Хочу вам вірити, — сказав Микола Павлович і недовірчиво глянув на селянина. — А тепер ви, Семене, віднесіть цю тисячку до податкового відділу та скажіть, що то податкова рата селянина Кирила Максимовича; вони вже знайдуть відповідну книжку. Йдіть, а то ще той хитрий селянин надумається інакше.

І коли Семен забрав тисячку та повільною ходою пішов на другий поверх, Кирило Максимович став нишпорити по своїх глибоченних селянських кишенях:

— Ага, ось цей аркуш у справі млина!

І він витягнув такий сам аркуш паперу, в який була завинена тисячка.

— Ось, ваше благороддя, тут подані причини, які оправдують побудування другого млина.

Микола Павлович отворив і цей аркуш, та тут не було ніяких виписаних причин. Зате тепер випали нові тисячки. Було їх пять штук.

Тому, що ґубернаторський розпорядок був закритий таммтим першим аркушом паперу, а млинареві причини цим разом були доволі переконуючі, Микола Павлович вкінці подобрів, став радісно поклепувати селянина по рамени, а потім сказав йому:

— Ти подав дуже добрі причини. Млин уже завтра може починати роботу. Та не говори нікому... про ті твої — причини.

Кирило Максимович за пів години дістав потрібний дозвіл, а хитрий писар Семен не признався, що йому в податковому відділі сказали, що податок Кирила Максимовича зовсім у порядку; він не винен нічого. Семен попросту сховав тисячку в кишеню. Він, як старий психольоґ, знав, як ця ціла справа з тим селянином могла в дійсности виглядати. Знав, що Микола Павлович проковтнув грубшу рибу від нього, та, Боже мій, хто ще на це звертав би увагу.

А ґубернаторів розпорядок? Він не був ні перший ні останній. Семен, старий писар, не пригадував собі, щоби хтось за його довгої службової практики за хабарництво пішов на Сибір!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„БАТЬКОВА КАЗКА".

(Думки й враження).

В Українському Народному Домі на 6-тій вулиці в Ню Йорку заходом організації Сивик Сентер, в якій зорганізовані українські дівчата, переважно роджені в Америці, було виставлено драму І. Карпенка-Карого „Батькова Казка". Автор ще назвав цю драму „Гріх і Покаяння". І. Карпенко-Карий є найліпшим українським драматургом, а ця його драма рішуче відокремлюється від усіх побутових українських театральних штук. В ній нема традиційної пиятики на сцені, в ній нема навіть танків та пісень, а всетаки вона захоплює глядача. Чому це так?

А тому, що в ній представлена родинна драма, подібні якій, в більшій чи в меншій мірі, трапляються в нашому життю. Нерозважливість жінки, що любить свою красу й трохи „пококетувати" з чужим мужчиною, велика підозрілість мужа й підюджування того, кого жінка та колись відкинула, приводить до тяжкої родинної драми. Гарне родинне життя зруйноване й обоє йдуть у ріжні сторони. Жінка тому, що муж її виганяє з дому, а муж тому, щоб „забути свій сором" і щоб утекти з того родинного кубла, де було стільки пережито солодких хвиль життя та мрій.

І ось 25 років обидвоє вони блукають у ріжних сторонах. Муж на війні та в армії, де має вибути свій 25-літній час служби, а жінка скрізь по Україні шукає свого чоловіка, щоб хоч здалека подивитися на нього та дізнатися, що з ним сталося. І лише по 25 роках доля їх приводить до старого свого дому, де вже є інший господар. Тут вони стрічаються й виявляють, що вони увесь час любили одне одного й все прагнули стрінутися. Тепер вони, вже старі й немічні, починають своє „нове" життя, властиво продовжуватимуть те життя, яке перервалося в такий страшний спосіб через нерозважність одного й нестриманість другого.

Дивишся на цю драму і думаєш, скільки то буває родинних трагедій через такі непорозуміння. Думаєш, скільки менше їх було б, колиб перед очима людей стояли оті постаті жінки Марини, мужа Никодима та джиґуна Чаплинського. Штука ця повчаюча, захоплююча, але й трудна до виконання. Тому її так рідко ставилося на українських сценах. Вона виходить геть далеко за межі українських звичайних театральних штук, а тому від режисера й артистів вимагається багато знання, вміння трактувати цілу пєсу й окремі типи в ній. Мова пєси прекрасна, дзвінка, але у змісті дуже глибока, й щоб зробити відповідне враження на глядача, треба глибоко відчувати й розуміти те, що криється за кождим словом. А це не кождому аматорови під силу. Та в Ню Йорку я з великою насолодою слухав артистів і дивився на їх дуже тяжке завдання, з яким вони справилися.

„Батькова Казка", це пєса, з якою Українці можуть іти на сцену перед чужинцями. Це пєса цілком модерна, яка належить до европейського репертуару і її не соромно показати чужинцям на великій сцені. Її однаково зрозуміють всі народности, бо вона трактує загально людські питання й для всіх однаково повчаюча. Вона вся говорить: „Стережіться помилки, за яку потім доводиться платити роздертим життям". Таку пєсу варто бачити нераз; вона завжди буде цікава, бо має невичерпуючо глибокий зміст.

Степан Кмит,
Ню Йорк, Н. Й.

УКРАЇНСЬКА КНИЖКА В ПУБЛИЧНИХ ЧИТАЛЬНЯХ.

Шановні читачі, хочу звернути вашу увагу на одну, й то дуже важну річ, котру ви можливо собі легковажите, або про неї мало знаєте, а котра є дуже корисна для нашого українського народа не тільки в Америці, але й у старім краю.

Свого часу мав я нагоду приглянутися ближче американській читальні, так званій „Поблик Лайбрері". Є там множество книжок, не тільки американських, але й в інших мовах. Тільки українських немає, а як де є, то дуже мале число.

Одного разу спитав я секретарку бібліотеки, чому нема українських книжок. На це вона відповіла, що ніхто за ними не питає. Якби зголосилися бодай 10 осіб, то — каже вона, — постаралась би дуже радо.

Я певний, що в тій місцевости є 100 разів по 10 осіб. А як мало про це дбають! І нічого це нас не має коштувати, і це все для власного нашого добра, інші за це постараються, як ми тільки захочемо заінтересуватися.

Кождий з нас знає, що добра книжка це хліб душі.

Та не тільки ми з цього скористаємо; притім можуть скористати українські книгарні й наші славні письменники, котрі посвятили для нас свій труд, час і здоровля, а про котрих ми знаємо мало або й нічого.

Ми маємо велику нагоду про все довідатись без коштів! При тій нагоді дамо себе пізнати, що й ми, Українці, любимо рідну мову, та що маємо своїх письменників.

Книжку до позички можемо дістати на протяг двох тижнів, а як за той час не перечитаємо, то можна відновити знов на два тижні. Отже всюди треба тільки доброї волі й охоти.

Петро Гринишин,
Асторія.

НЕ ШИРІТЬ БАЛАМУТСТВА!

У четверговім числі „Свободи" (з 16. березня ц. р.) на 4-тій стороні є поміщена з Перт Амбой, Н. Дж., програма концерту в честь Шевченка, а в ній 9 точка (а) звучить так: „Боже Великий, Єдиний: поема Тараса Шевченка".

Ніякої подібної поеми Тарас Шевченко не написав. „Боже великий, єдиний" це не поема, а гимн, який написав Олександер Кониський, а музику до нього скомпонував Микола Лисенко. Той, хто укладав вище згадану програму в Перт Амбою, робив це мабуть з памяти, але память не дописала. Таких помилок треба вистерігатись і не ширити непотрібного баламутства.

Осип Стеткевич.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

ХЛОПЕЦЬ.

Пластун, що хоче виробитися на доброго пластового провідника, мусить бути також добрим педагогом. Булоб трохи мало знати лише програму всіх трох пластових проб і написати тим матеріялом дітей. То малоб такий самий успіх, як колиб ми хотіли замісць у казані варити зупу в торбині, або носити воду решетом, а через відро пересівати муку. Наперед треба знати, що до чого можна вжити. Таксамо й з дітьми та їх вихованням.

Першим кроком на шляху до успіху при вихованні хлопця є пізнати його всебічно загально, а потім і в усіх подробицях.

Д-р Себілі каже: „Загальна думка тепер схиляється до того, що першим і найнеобхіднішим знанням доброго вчителя є докладне пізнання вроджених властивостей хлопця. Хлопець або дівчина не є зменшеним виданням мужчини або жінки, не є білим непописаним папером, що на цьому мав би учитель зачати писати свої завваги, але кожна дитина має свої особливі й особисті властивости, яких треба торкатися з великим тактом, помагати ім, піддержувати їх, направляти, а часом і спиняти".

Добре, якщо потрапите вдуматись до своїх спогадів так далеко, як лиш можна вжитись до думок своєї молодости, щоб ви могли ліпше зрозуміти тугу хлопця і порозуміти його почування. Це зовсім так, що „взагалі нема такої істоти, що її можнаб було назвати" цілковито нормальний хлопець: „кожний має свої плюси і мінуси і жадного не можна назвати персічним". Г. С. Пелгем вираховує властивости, про які треба памятати при посудкуванні хлопця:

Веселість. Кожний хлопець від природи повний веселости. Хочби й була вона часом трохи вульґальна, хлопець завжди зрозуміє жарт і потрапить на кожній річі підхопити її смішну сторінку. Це робить працю з хлопцем радісною, якщо потрапимо до цього пристосуватися.

Відвага. Хлопець, що має досить тверде життя, має найбільше відваги і з користю нею послугується. Не є від природи такий, що на все нарікає, хоч часто таким стає в товаристві песимістів, або коли стратить віру в себе.

Довіря в себе. Хлопець звичайно дуже собі довіряє і покладається на власні сили, особливо коли походить із бідніших кол громадянства, тому, що звичайно не має опіки, крім своїх батьків. Через те не любить, коли з ним поводиться трохи по дитячому, а бо коли наказується йому зробити те або інше і як Радше пробує сам і навіть коли помилиться, особиста практика йому ліпша, ніж усі поучування. В тім розвивається його характер.

Бистрість. Хлопець з міста звичайно кожний бистрий — про це може посвідчити кожний, хто має до діла напр. з вихованням рекрутів. Бистро спостерігає, порозуміває і робить посудок.

Туга за зворушенням. Міський хлопець звичайно більше тужить за зворушенням, ніж його сільський брат. Бо місто, як каже Мр. Пелгем, „є вязницею, або розіґрітою паровою машиною, або боєм між двома сусідами". Теніс для нього заслабий спорт; він потребує копаного мяча; при роботі витримає найдовше місяць або два, а відтак мусить настати зміна.

Приступність. Хлопець, особливо бідний, що звичайно дома не має постійної опіки, дуже легко піддається веденню того, хто покаже своє зацікавлення ним, і часто слідує сліпо за тим, кого вважає за героя. Тим є для нього пластовий провідник.

Відданість. То є властивість, що нас може наповнити безмежною надією. Це треба добре зрозуміти. Хоч хлопець, як здається, є дуже еґоїстичний, а всетаки є дуже відданий і радо допоможе іншим. Це властивість загальна, якою може похвалитись і бідака вуличник, якщо потрапимо його зацікавити.

(Козя).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

PERTH AMBOY, N. J.

Ukrainian American Democratic Club.

The Ukrainian American Democratic Club of Perth Amboy, N. J., held their first Card Party, March 8, 1933. The affair was a huge success. Many tables were in play and useful prizes were awarded. There also was three door prizes awarded. After the games refreshments were served. The Ukrainian girls of the Ukrainian Social Club acted as waitresses and the Ukrainian Ladies Auxiliary furnished the cake.

John Kodan,
Publicity Manager.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На допомогу Українській Виставі.

На звичайнім мітінгу тов. ім. Т. Шевченка, від. 281 У. Н. Союза, члени одноголосно рішили допомогти Українській Виставі в Шікаго, а жертви зложили слідуючі: Тов. ім. Т. Шевченка $10; по $1: А. Лаврів, І. Пасічник, А. Білинський, І. Довгань, Л. Бачинський, Ф. Харів, В. Швайлик. Разом зібрано $17. Гроші вислано до Виставового Комітету в Шікаго.

Іван Довгань.

— Молодий човловіче — почвав бос нового практиканта — коли будете дбайливі та працьовиті, зчасом станете моєю правою рукою.

— Я... я, на жаль, манькут — відповів практикант скромно.

— Куди біжите так дуже?

— Не хочу допустити до двобою двох батьків родини.

— Чи можу вам при цьому бути помічним?

— Ні, не задержуйте мене, бо я один батько з тих двох.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

LOCAL UKRAINIANS TO HONOR MEMORY OF FAMOUS POET.

Will observe Birthday Anniversary Of Taras Shevchenko Tomorrow.

The birthday anniversary of the great Ukrainian poet, Taras Shevchenko, born in March, 1814, will be fittingly observed tomorrow afternoon at 4 o'clock in the parish hall of the St. Michael's Ukrainian Orthodox Church at 394 Blackstone street, with a concert sponsored by the various societies of the parish.

Organizations taking part in the celebration will include the Lodge of Zaporoska Sich Branch 206, Lodge of Ivan Franko, Lodge of O.D.W.U., Sisterhood of St. Mary, Ukrainian National Women's League of America, of Olga Kobylanska Ukrainian Girl's Club and the St. Michael's Boy's Club.

Rev. V. A. Kaskiw, pastor of the church, will deliver the principal address of the day. He will give the biography of the Ukhainian poet. The musical program will be given by the chorus "Boyan" which consists of 40 members, directed by Rev. Fr. Kaskiw. The introduction will be given by Moses Koperniuk, president of the church committee, and Taras Shevchenko's poems will be recited by Mrs. Rasalie Borys, Mrs. Rosalie Wecal, Misses Anna Joseph Chaharyn, Anna Stoyko, Elizabeth Zitararuk, Anna Zarivna, Mary Galonczka, Jannie Sulema, Jennie Horodyska, Cornelia Jaczyshyn, Stella Koperniuk, Mary Kuziw and Master Eugene Samborski.

The chorus "Boyan" will sing the following songs: "Mother Ukraine, the Executioner Died," by M. O. Hayvoronsky; "Honor to Ukraine," by K. Stetzenko; "The Wind is Blowing Over the Streets" by J. Jaroslavenko; "Oh, In the Orchard" by M. O. Hayvoronsky; "Already the Spring has Resurrected" by M. Lysenko, and Kolessa; "Oh, Verse to Verse" by M. O. Hayvoronsky, "Fire are Burning and the Music is Plaing" by M. Lysenko-Worobkevich; "Ukraine My Native Land" by M. O. Hayvoronsky; "Far Away But Near to Us" by S. Ludkevich; "Ukraine is Woried," a duet by the Misses Stella Kawa, Stella Czarna, Mary Gawrada, first sopranos, and Helen Chubay, Olga Syrota, Stella Boyko, second sopranos.

A historical song "Baryshpole," will be sung by John Kokolski, tenor, accompanied by Miss Mary Poznanski, pianist, and a medley of national songs will be played by Miss Poznanski. The program will be concluded with an address by Konstantin Kornicki.

(The Woonsocket Call, (Saturday, March 11, 1933)).

—o—

"MAZEPPA."

"Mazeppa", by Tschaikowsky, which will be presented by the Ukrainian Art Theatre, Dimitri Chutro, director, at the Academy of Music, on Friday evening, March 24, is the sixth opera by that famous composer. The libretto is based on the epic poem by Pushkin and concerns the political situation created by the alliance of Mazeppa, elected Hetman of Ukraine, with Charles XII, of Sweden, against the Russian Czar, Peter the Great, in an effort to overthrow the Russian supremacy. The cast of the opera will include Thalia Sabanieeve, Metropolitan Opera Company, as "Motrya"; Alexis Tcherkassky, Paris Grand Opera, as "Hetman Ivan Mazeppa"; Elena Bussinger, Florentine Opera Company, as "Lubov"; Mikhail Shvetz, Petersburg Opera, as "Kotchubey," and Ivan Velikanoff, Moskow Opera, as "Andrey." The ballet will be directed by Dimitri Chutro, Yashya Anchutin has designed the stage settings, and Paul Ouglitzky will conduct.

(Public Ledger, Philadelphia, March 12, 1933).

—o—

UKRAINIAN QUINTETS WILL CLASH TONIGHT.

St. Michael's To Entertain Team From Boston In Y.M.C.A. Gym.

The St. Michael's Ukrainian basketball team of this city will play the Ukrainian A. C. of Boston tonight in the Y.M.C.A. gymnasium. The game is scheduled to start at 8 o'clock,, with a preliminary game at 7:30 o'clock between the Trojans and Bruins.

The St. Michael's lineup will include Gene Lipsky, Steve Paskoski, John Kokolski, Al Barylick and Steve Romanovich, with Bill Karas and Dymetre Rapko as reserves. The Boston team is composed of former high school and college stars.

(The Woonsocket Call, Saturday, March 11, 1933).

—o—

UKRAINIANS JOIN GERMAN SERVICES FOR WAR DEAD.

The veterans of the Ukrainian armies in the Russian service during the World War attended a service at the German Lutheran Zion Church, 339 E. 84th St., yesterday.

The service was in observance of the national German day of mourning for the 2,000,000 German soldiers who lost their lives in the World War. The Ukrainian uniforms in color and form were in conspicuous contrast with the uniforms of thirty German veterans beside whom they sat.

The presence of the Ukrainians, who fought with Russia agains Germany, was regarded as a reflection of the existing tension in Eastern Europe, where the Ukrainians tend to align themselves with Germany against Poland.

The German veterans are members of the Steel Helmet organization in this country.

(Daily News, New York, March 13, 1933).

ЩО МОЖЕМО ЗРОБИТИ НА ЕМІҐРАЦІЇ.

Цікаваб вийшла статистика, колиб було можливе перерахувати всіх приятелів України між чужинцями, що вони ними стали через українських пластунів, та перечислити тих чужинців, що вперше від українських пластунів почули й назавжди собі затямили слово **Україна** та його зміст. Таких буде за останні роки чимало! Одним своїм виступом на Вселавянському Джемборі (в 1931 р.) чи на югославянському (в 1932 р.) Український Пласт здобув Україні між чужинцями протягом 1—2 тижнів більше прихильників, ніж би це пощастило зробити за цілий рік пресі, чи нашому старшому громадянству між молодю чужих націй.

Майже в кождому більшому місті Европи (крім Італії, Альбанії та СССР) є пластові відділи того краю. І напевно там, де є українські пластуни, ці відділи вже чули про Україну і знають про Український Пласт.

Коли якийсь наш відділ ще не ввійшов у звязок з пластунами того краю, де істнує, хай негайно виконає цей свій національний обовязок! Маємо відділи в Чехословаччині, Австрії, Франції, Бельгії, Югославії, Данціґу. Треба, щоб пластова молодь не лиш Праги, Відня, Парижа, Лювену, Заґребу знала про Україну, а й усе пластунство того краю — принаймні провідництво — (це вже залежить від енергії та уміння наших пластунів).

Кожне місто за кордоном, де є наші пластуни й пластунки (чи то відділи чи лиш пластуни-самітники), моглиб стати осередком українського пластової праці, щоб ширити між пластунами - чужинцями прихильність до України. Зчасом, коли наша організація більше розростеться, може утворитися ціла сітка таких осередків по всьому світу, відкіля ішлиб до чужинецьких пластових організацій інформації про нашу Батьківщину та про Український Пласт.

Не менше важним завданням Українського Пласту на еміграції є виховання українських дітей у пластовому і національному дусі. З українського дітвори (особливо з тої, що її батько або мати чужинці) ростуть на чужині перевертні, що забувають рідний край і рідну мову або й зовсім остаються чужинцями. Наші вороги систематично винищують на рідних землях усе, що є національно свідоме, особливо поміж молодю. Україна потрібує тепер, більше ніж коли, сильних кадр національно свідомої, глибоко патріотичної й ідейної молоді. Нашим обовязком є зберегти Україні її цвіт, що гине на чужині в бурямі асиміляції.

Отже можемо ще й на чужині багато зробити для Рідного Краю.

Волошка.

The Sport Whirl.

YOUNGSTOWN, O.

The Campbell Ukrainians claim the Ohio Ukrainian title, by defeating the strong Youngstown Ukrainians by a score of 29-25 last Monday night.

A large crowd witnessed the third game of the series. The first game was won by Youngstown by a score of 33-30 in an overtime game.

In the second game Campbell won by a score of 29-20.

Unable to stop W. Shabella, Campbell's brilliant forward, the Youngstowners had a tough time of it. At the end of the first quarter Youngstown was ahead 8-2.

A sensational sport in the second quarter gave Campbell a lead by a score of 19-9. In this quarter the shooting of W. Shabella and D. Bury was accurate.

In the second half Campbell's defense was strong. The Youngstowners came within three points of Campbell in the final quarter, but baskets by Sarachman, W. Shabella and J. Shabella gave Campbell a decided margin.

The star of the evening was J. Bury, a brilliant guard. His guarding stopped many shots which met baskets. The high scoring power in Yank and Hrynko of Youngstown was stopped by Campbell's line of defense.

Any Ukrainian teams wanting games, please write:

John Sarachman.
71 Madison St., Campbell, O.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрея, від. 48, повідомляє членів, що чвертьрічний мітінг відбудеться в неділю, 19 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали М. Неґребецького, 84 Норт Рівер ул. Котрий би член хотів виміняти стару грамоту на нову, проситься принести з собою стару грамоту. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. — Ст. Карбовничак, предс.; Й. Кривий, р. секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 березня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній при 4-тій ул. Напоминається тих членів, котрі довгують по кілька місяців до відділової каси, а не всилі за себе платити, щоби старались виміняти свої грамоти на нову сестему, щоби могли собі зтягнути позичку, коли хотять бути далі членами У. Н. Союза. Котрі так не поступлять, то будуть суспендовані, бо з каси відділової не будеться дальше платити за таких членів, котрі мають добру нагоду самі себе уратувати. Проситься членів, котрі мають діти в Молод. Департаменті, що вже дійшли до 18 року життя, переписати їх до повнолітних членів. — Микола Лубоцький, предс.; Іван Терлецький, кас.; Мих. Колодруб, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пр. Богородиці, від. 123, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 березня, зараз по Сл. оБжій, в гали церковній при Норт Мейн ул. Проситься всіх членів, котрі довгують, щоби прийшли і вирівнали свої вкладки, бо тепер будеться висилати розмет не чеком лише моні ордером. Котрий член не заплатить своєї вкладки, то за нього не будеться висилати розмету. Проситься тих членів, котрі хочуть змінити свої старі грамоти на нові, щоби принесли свої старі грамоти на мітінг і підписали аплікацію. Кождий член, котрий зміняє свою стару грамоту на нову, буде міг позити собі на вкладки в У. Н. Союзі. — Гр. Мрикало, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18 березня, в годині 8-мій ввечір, в Укр. Домі, 217-219 Іст 6-та улиця. Проситься усіх членів прибути на цей мітінг, бо є важні справи до полагодження. — П. Бодиар, секр.

МЕКАДУ, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє свої хмісцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19 березня, в годині 4-тій пополудни, в гали церковній. Взивається членів прибути на збори і вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Яцула, фін. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. аЗпорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 березня, в годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Обовязком є кождог члена і члениці явитися на згаданий мітінг, бо є важні справи до полагодження. Члени і члениці, котрі довгують 3 місяці, мають явитись і вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Напоминається тих членів, ощ не всилі платити, щоб старалися виміняти свої грамота на нову систему, щоб могли зятягнути позичку на сплачення довгу в Товаристві. Будеться принимати нових членів і дітей до Тов. без вступного. — А. Скопинець, предс.; И. Клебан, кас.; І. Маркович, секр.

Розсіяний директор банку поцілував свою жінку та сказав:

— А тепер, прошу пані, я диктую, а ви пишіть!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ.

93.

Нарешті Тояд трохи відбився від інших малп. Він схопив у свої довжезні руки зімлілу дівчину й подався з нею в глибину джунґлів. Та противник Ґояд не переставав переслідувати його. Нарешті Тояд побачив, що він лише змордує себе, але не втече. Треба відбитись, поки ще сили остаточно не витрачені. Він поклав „її" на траву, а сам почав вичікувати нападу свого ворога, приготовившись до оборони.

Ґвінальда трохи опам'яталась. Вона ніколи не бачила малп, і навіть не чула, що істнують такі волохаті страховища. Вона тепер була певна, що попала в руки якихось невідомих страховищ. Ґвінальда не розуміла, що тепер вони готуються до смертельного бою за неї. Обидва орангутани нарешті зійшлися й, вискаливши свої величезні ікли, почали забігати один довкола другого, щоб зручно напасти й схопити свого противника.

Ґвінальді здавалося, що вона лише сама тепер є свідком цього двобою. Обидва суперники билися з незвичайною лютістю й обидва вже почали крівавитись. Та крім Ґвінальди бійці приглядалося ще двоє очей, які визирали зза кущів. То були очі льва, який нарешті висунувся зза кущів і почав поволі підходити до тих, що билися між собою. Малпи побачили свого ворога Нуму й обидві в страху кинулися врозтіч. Лев наблизився до дівчини.

Ґвінальда багато чула про львів. Вона була певна, що тепер наступив її кінець, а тому істерично закричала, але лев спокійно підходив до неї. Ґвінальда не витримала напруження й зі страху повалилася на землю непритомною. Вона вже не чула, як лев підійшов до неї близько й почав її обнюхувати. Колиб вона опритомніла, то збожеволілаб від страху, чуючи на свому лиці тепле дихання льва, який легко доторкнувся лапою до неї.